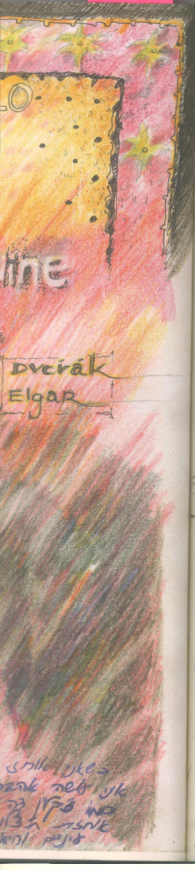

PERSONAL TOUCH

כתבה: גילי מצא

יוני מונג'יק, שם מוכר. בטח אם אתם אדריכלים או מעצבים. לנו הוא פתח חלון ואחר כך דלת והזמין. להבין איך הופכים חלומות למציאות, איך נשארים מאוהבים בבת זוג אחרי 34 שנים. איך לא מבזבזים זמן. חיים

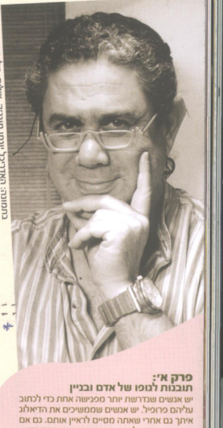
רישומים: האדריכל יוני מונג'יק, צילום: גיל מצא

אוכל לדוד

- חביתה עם רוטב הולנדז.
- -״- -״- גבינת צאן + אספרגוס.
- -״- עם אלז + שמנת+חלב
- סלט ביצים עם חתיכות קשיוס ובננשרום
- סלט אבוקדו - עם עגבניות.

שמנת
שמנת + פירות יער
גבינה + שמנת + קינמון
גבינה + אננס.
גבינת שדה
שמנת +

יום שישי באפריל 9.4.
אני בן 50 + 5 ימים.
קפה בדיזנגוף והעיתונים בורחים
ניצחון עוד אלוהים של מכבי.
ואלוהים נתן חוכמה וסתם חוכמה לגויים.
רק חבל שהאלוהים לא נותן בינה.
תבונה כל יום.
וחמלה ורחמים.
והבנה גם לאויבנו.
ורגישות לרגשות שלהם.
והבנה לדרכיהם.
ותבונה להבין את תרבותם
וראייה רחבה להיסטוריה של שני העמים
ומעט אופטימיות לעתיד
וחוכמה לקחת ת'חיסרון ולהפוך
אותו ליתרון של העשייה.
כן חבל שהאלוהים הפך להיות אמונה תפלה
ומעשי ניסים וקמעות וכישופים.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
עבודת אלילים... אמונה בפון אפריקאית שרק
הקבלה והקלפים והטרוק מחזיקים את מיסטורי הדת..
וההיסטוריה של עמנו רדופה באלימות וכיבושים ברצון למחוק עמים.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

פרק א':
תובנות לגופו של אדם ובניין

יש אנשים שנדרשת יותר מפגישה אחת כדי לכתוב עליהם פרופיל. יש אנשים שממשיכים את הדיאלוג איתך גם אחרי שאתה מסיים לראיין אותם. גם אם הוא בעצם מונולוג, שמתקיים דרך מכשיר כמו פקס. זה מה שקרה לי עם יוני מונג'יק. איש נדיר, נטול נייד ומייל. אדריכל ליגת העל, בשלן גורמה אשר משורר את חייו בספרים, שאותם כורך ומעניק לאשתו במתנה. היא המוזה, המנוע, הטעמים והצבעים במשך 34 שנה. לשמוע ולקרוא אותו מדבר עליה, כמעט גרם לי להגיד "תביא קצת, גם אני רוצה". ולא שקופחתי. קבלתי כמויות מרשימות של מלל, שמהן הייתי צריכה להנדס בניין מעניין - כתבה.

"אני מאמין באגואיזם. מת על עצמי", הוא מצהיר ולא מתבלבל, כשאני מנסה לדבר על האגו שלי. שלו מתוחכם: "אני רוצה לקבל, אז אני נותן". וככה הוא מצליח להיות אגואיסט-רומנטיקן-מאהב לטיני ועוד כמה תארים פיקנטיים שיתגלו בהמשך. כדי להבין מה מניע את האיש להיות כזה שופע, ביקשתי את סיפור ילדותו. התפלאתי לשמוע סיפור חמוץ בהרבה לימונים, שהפך ללימונדה מומתקת. "הוריי התגרשו כשהייתי בן שלוש. בגיל שבע אמי נישאה למניאק שהרביץ המון. הוא פתח לי את הראש כמה פעמים. בגיל 12 ניסיתי להתאבד. תליתי את עצמי על אנטנה וקפצתי מדוד מים. היא התכופפה וככה ניצלתי. נאלצתי לשקר במשך שנים, כי פחדתי לספר. אמי התגרשה ובגיל 14 עברה לגור עם בעלה השלישי בצרפת. עם אבי, שהתחתן גם הוא שלוש פעמים, נותק הקשר. בחרתי להישאר לבד בארץ, בדירה שאמי שכרה לי בירושלים ואחר כך אצל חברים שלה בשורש. כשהם עזבו את הארץ, המושב אימץ אותי וקבלתי דירה ובהמשך בית ששיפצתי. באותה תקופה אומצתי על-ידי משפחה נפלאה שהפכה להיות ביתי האמיתי. בגיל 15 היה לי משבר קשה מאוד. אסתר שמיר (הזמרת, מטפלת באמצעות קול - ג"מ) עשתה לי סדר בראש והמצוקה נמאסה עליי".

ZOEBRY 23.7.04. NEW YORK

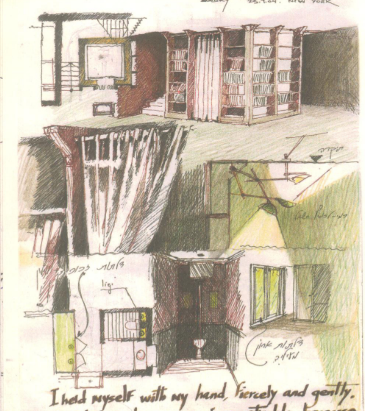

I held myself with my hand, fiercely and gently.
And the darkness was impenetrable because
my eyes were shut.
Only the passing wind created a sense of depth.
And slowly I touched,
Like a Japanese man touches the horizon
in the field.
With long gestures I bent your soul into mine,
I drew you near me and my lips fluttered,
Fluttered tenderly.
I had you all to myself, all alone.
Remote I am far from your room
And holding myself with my hand
And I am inside you...

STILL Boulder.

איך?

"הבנתי שהיו לי התמודדויות לא פשוטות, אבל שלא יעזור שארחם על עצמי. אסתר שמה לי מראה למציאות, שבה אני אהוד ומצליח. אחר כך הלכתי לפסיכולוג. בפעם הראשונה והשנייה סיפרתי את קורות חיי. בשלישית הודעתי שאני עוזב, כי הכל ברור. יש אנשים שפסיכולוג יכול לתת להם פרספקטיבה, כי כשאתה מדבר אליו, אתה מקשיב לעצמך.

"הפסקתי להסתכל אחורנית, על הקקי. רוב האנשים מתאהבים בכאב, נותנים ספיים לרחמים. אין מה להתעסק עם החיים ולסבך אותם, אלא לחיות. להמשיך לצבור ניסיון, לפעמים לאלתר, העיקר ללכת קדימה. למצוא את הדברים הפשוטים, הזמינים. גם כהורים, כבני זוג. למשל לגנוב באמצע היום את הילדים מבית הספר, לחבק ולהשתולל, לאחוז ידיים, לצבוט בישבן. להגיד כן לכל".

בראיון עם מונג'יק מצאתי את עצמי מקבלת הרבה 'מתכונים' לחיים. הוא ממציא את הפיוזן שלו והחברים באים לטעום יוני מונג'יק. גם שפים ידועים. הימים שלו ארוכים, הוא קם כל בוקר כבר בשלוש. "זה בגלל תאונה. אוטו נכנס בי, שברתי את כל הצלעות והן התאחו עקום. אם אני אישן 12 שעות ארצח מישהו. אני חייב קנאקים לשחרור. אני קם הרבה וישן מעט". אבל זה לא נאמר במסכנות, אלא בחיוב של הספקים.

זה מזל, כישרון?

"אני מזליסט, כי דאגתי שהמזל יחבק אותי. אני לא סובל שאנשים אומרים אין לי מזל. הם לא פותחים לו דלת ולא מאפשרים שיגיע".

בעניין מזלות הוא פנאטי. איך שמתחילה שיחה, הוא חייב לדעת אם אני כבשה או ארנבת. לא למד אסטרולוגיה, כי "זה בולשיט שעובד נפלא". זאת אומרת שהאינטואיציה של מונג'יק מדייקת וה'מפה' שלו תמיד בינגו. "אם באה אליי בת סרטן, אני יודע שהולכת להיות עבודה מאוד קשה. הן אף פעם לא שלמות עם מה שבוחרות, לא מפסיקות לשנות. זה מקפיץ את התקציב ואני צריך לדאוג שלא יחרוג. מעניין לעבוד עם בתולות, כי יש להן כושר ניתוח אנליטי. אני יכול להגיד לך איך כל אחת מהן מתנהלת בזוגיות, בהורות, בבית".

הוא מזל טלה עם אופק סרטן. זה אומר חמוד, משעשע, נכנס לנשמה בקלות. הסרטן עושה אותו מכווץ בתוך עצמו. העולם המלא שלו מתקיים בשולחן העבודה במשרד ומקסימום בפריז ובאמסטרדם. הסרטן הופך אותו גם לאדריכל הפרפקציוניסט והטוטאלי, שמתעמק לגופם של אדם ובניין. פעם היה לו כרטיס ביקור שכתוב עליו "יוני מונג'יק - אדריכלות קלינית". והמצחיק הוא שפסיכולוגית עשתה לו את זה. היו שהגדירו אותו כאדריכל טוסקני, הוא מתעב כל קובייה שמצמצמת. בהגיגים שכתב הוא קורא לקולגות "מלבישי בתים, חפרפרות קטלוגים וספרים". פעם הוא היה רותח על כל אלו שהעתיקו ממנו. היום הוא שמח וחושב שהספר שנכתב עליו בנה מאות בתים מהצפון ועד הדרום. "הספר יצר מהפכה, אנשים נעזרים בו כמו בתנ"ך". טוב, לא נתווכח עם נחרצות צנועה שכזו. וכדי לבסס את הטענה, הוא מזמין אותי להסתכל שמאלה וימינה ברחוב שלו. לפגוש שכנים שהם חיקויים לא מוצלחים של סגנון מונג'יק.

ואז, בלוליינות שאופיינית לשיחה עם איש אסוציאטיבי, אנחנו עוברים לדבר על חלון. לא על חלון פונקציונלי, שהוא חור בקיר. אלא על כמה חלון הוא הרבה מעבר להגדרתו המצמצמת. פתח, המשך של חלל, פנים וחוץ, הצהרה על הגבול ובשפה הפיוטית והחרמנית שלו: "חלון זה מבטים ונגיעות, חלון זה גם העיניים של הבית". והדלת אצל מונג'יק תמיד פתוחה לאנשים.

פרק ב':
זוגיות, הורות ואספנות

את הדינוק האמיתי למי שהוא היום עשה מונג'יק בלימודי אדריכלות ועיצוב ב'בצלאל'. את ימיו צבע רומן סודי עם אישה נשואה. ואז אירית הפציעה בחייו. הרומן איתה נקטע לשנה הפסקה וחזר לרומן הסודי: "לא היתה לי סבלנות למחוות של אירית, לאהבה התלותית שחנקה אותי. אני הייתי חתיך היסטרי, פצצה". קצת מפתיע למי שכותב לאותה אירית 'אהבה' בשפתונים על המראה, ובטוש לא מחיק מילא בקרקורי חיזור את קיר חדר הכביסה; למי שלא זוכר מתי התקלח, בלי שהיא תשב על האסלה ותשמע אותו מדבר. כשהיא טסה לחו"ל, ביומיים הראשונים הוא משתגע. וכשהיא במיטה, שמעליה תלוי ציור חלומי שלה טובלת באבקני שושן צחור, הוא יכול להעיר אותה, פשוט כי הוא חייב לדבר על סקיצה שעשה, גם אם זה בשש בבוקר.

הפרידה בזמנו עשתה את שלה. למזלו, הבין שיש לו ביד נפש תאומה ומיד קרו שני דברים: הם התחילו לגור ביחד והוא לקח אותה לבנק וביקש שתנהל לו את החשבון. מאז אין עליו שקל, מה שלפעמים תוקע אותו בחנייה. במסעדות מרוקנים לו את כוס הטיפים ואירית רגילה לחזור לשלם בכל המקומות שרשם על החשבון.

בבית יש מעל 300 ציורי אירית. השירים וההגיגים למוזה נכתבים במשך שנה, עד שמסתיים ספר. בלי מחיקות, למרות שהוא טועה באותיות, מחליף ע' בא', ט' בת', ק' בכ'. "שום דבר לא ימנע ממני לכתוב", אומר דיסלקט גאה. הדפים מלאים לא רק באותיות, גם באיורים מקסימים. חלון מרתק לחיים פרטיים, אשר נחשפים לקורא שמוזמן לדפדף בעשרות מחברות עבות בכריכה קשה. כשמצטברות חמש כאלו, הן נכרכות לספר עם חריטה של ציור בעץ משויף, כדי שהסרטים המקשטים לא ייקרעו. נראה כמו אלבום חתונה לאותה כלה.

הטנגו הנדיר עם אירית קרה, לדבריו, מעצמו. "אני לא זוכר אף פעם שתכננו איך נעבוד, איפה נגור, מתי נעשה ילדים. זרמנו ותוך כדי נוצרו דברים". היא בת 52, הוא בן 55 ואנשים בטוחים שהיא פרק ב' שלו. דקיקה, נראית חסרת גיל. יש לו על זה הסבר שלא נפרט מחמת הצניעות. לדבריו היתרון שלו אחר ממראה. "אני חביב נשים וגייז, כי גברים מסוקסים עם יבלות ובלי דיאודורנט, יסלדו מגבר שכותב שירים לאשתו. אני זכר שמחובר לצד הנשי שלו". בשירים שלו מושפרצת ארוטיקה. אזכורי ריחות, מגע. תאווה נוטפת, שמזכירה זוג מאוהב שרק מגלה את הסקס. "להיות נשוי זה מקצוע", אומר מי שעשה בו דוקטורט.

ומה משנתך על בגידות?

"אני מאמין שיכולות להיות התחלקויות, השאלה ממה הן נובעות ואיך מתפרשות. לאירית היה רק חבר אחד לפניי. זה לא הגיוני. לא רוצה שבגיל 90 תספר שרצתה מישהו ולא הזדיינה איתו. על רומן מהצד לא הייתי רוצה לדעת, אולי אחרי כמה שנים. יש בינינו הסכם שלא משקרים, על כלום".

כשאני רומזת שנראה לי שהוא קצת אובססיבי-תלותי בקשר הזה, מונג'יק כועס. "אני? ממש לא. מי שתיארת הוא זקן, חולה ומתוסכל. עדיף להתאבד. היא מרגישה לא פחות ממני, כותבת לי את השירים שלה שהיא כורכת, אבל פחות מדברת. אני לא חושב שהיא היתה יכולה למצוא חבר ובעל טוב ממני", אומר מי שמתעצבן בקלות, גם עליי, אבל מיד שוכח,

---

N.Y. 2004.

יום כיפור -
אל נורא עלילה, אל נורא עלילה, המצא לנו מחילה בשעת הנעילה"...
ואולי קצת קודם.. אולי ישר כבר בהתחלה. אל נורא עלילה.
המצא לנו מחילה ליסוד המעשה, המחשבה.
במחשבות ביום המצא לנו קצת חמלה
וקצת רכות ורוך בזמן המלחמה, ותן בינה חיזוק ואהבה.
ובזמן הכעס והזעם המצא לנו נשמה.
לחבק פנימה. הו אל נורא עלילה.
כך סתם ביום חול ובשבת כיפור ונעילה
אל רחום וחנון אתה. המצא לנו פיתרון
וקצת הסבר, אולי תשובה. כבר אז בהתחלה.
הו אל עליון ורב חסד ואמת...
אל נורא עלילה עלילה, תן לנו קצת שקט ושלום.
בהתחלה וחמלה. המצא לנו מחילה, אנא אלי... בשקט. ובתחינה.
[illegible] גם אחרי הנעילה..

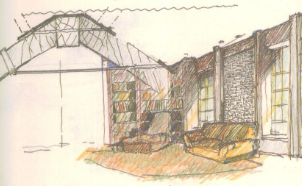

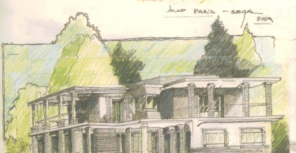

LAGUNA 19.9.04.

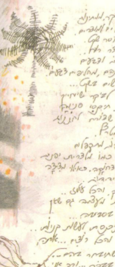

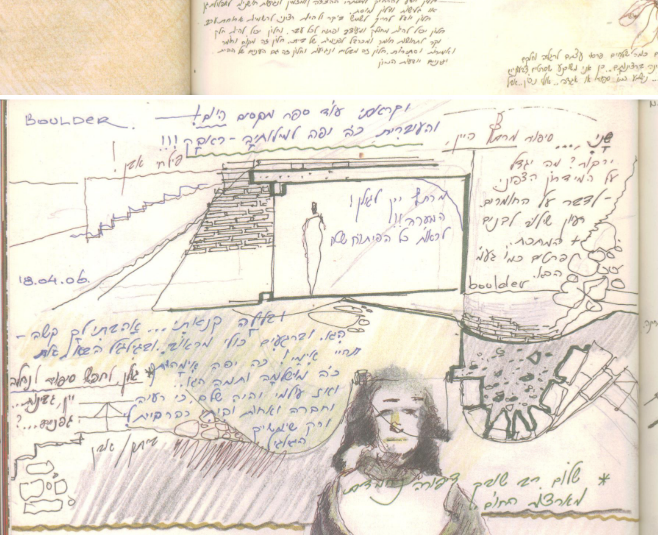
BOULDER.
וקראתי עוד ספר מקסים היום!
והעברית כה יפה ומלומדה - רבקה!!!
18.04.06.
boulder
המערה!!

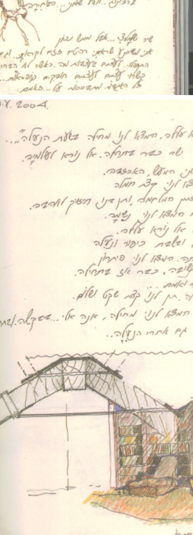

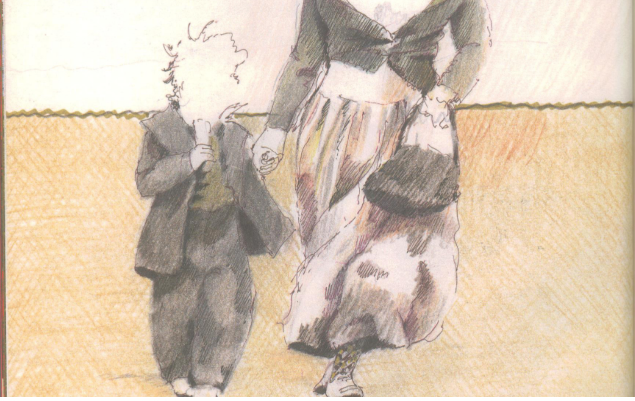

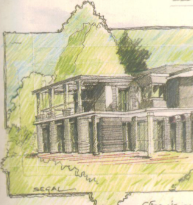

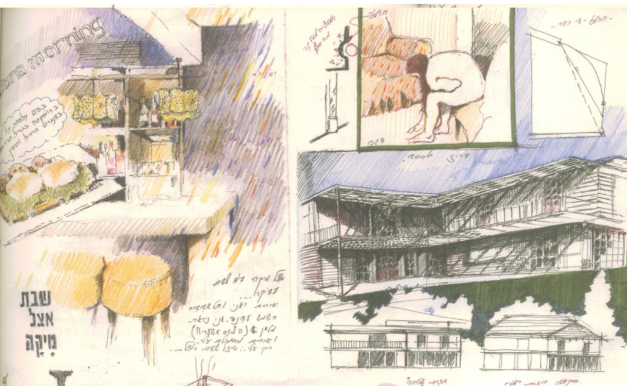

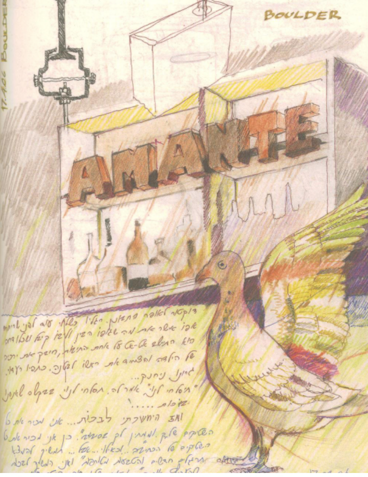

"יש לי פה ג'ורה". לטובת הבריאות, הוא לא מתעכב על מה שמעיק ולא חיובי. לא קונבנציונלי כבעל, כאדריכל וגם "אני אבא מטורף. אנחנו שלושה ילדים, אני, יואב ויותם. שני בניי גרים בקולורדו. הם לומדים ומזיינים. אני מתגעגע ל'ביחדי' שלנו". מונג'ק מתכון לארוחות צהריים שהיה מכין ומגיש להם מדי יום, בתוספת נשיקות וחיבוקים. חברות אינטליגנטית, כדבריו, שיש בה הומור וקילומטרז' של שיחות נפש. "ניצלנו את החיים באופן גורף, כי עבדתי מהבית".

סגרת חשבון עם ההורים?

"איתרתי את אבי דרך משרד הפנים. היה לי חשוב לשמוע דברים מסוימים ולקבל פרספקטיבה. אמא שלי חזרה לארץ לפני כמה שנים והיא חברה של אירית. אני נגד ההגדרה להתחשבן. אדם צריך להתחשבן רק עם מה שהוא עשה לאחרים ולא עם מה שהם עשו לו. אני יודע שעשיתי טעויות ופגעתי באנשים הקרובים לי. הודעתי לילדיי שאם יבואו להתחשבן, לא אפתח את הדלת. עשיתי הכל מאהבה ואני לא מוכן שישפטו אותי".

באהבה הוא גם מבשל. לפי מצב הרוח בוחר עם איזו סכין יחתוך את המנות האסייתיות החביבות עליו. עשרות הסכינים שלו, שיושבים במסדר כמו חיילים, הם עוד סיפור. למשל, להב לחיתוך טוב באלכסון, בדרך שמתאימה לדגים וירקות 'יפניים'. אוסף אחר זה אימומים. תלויים על הקיר, תצוגה מוזיאלית. ויש מאות מטחנות בשר, עשרות מקצפות שנקנו בשווקים בעולם. "אני בא מעולם של הנדסאי מכונות בתיכון, אחר כך ארכיטקטורה. ספגתי המון טכנולוגיה. כל אוסף כזה הוא בעיניי מכשירים. משהו פונקציונלי". הוא מפנה מעט דברים מחייו ולדבריו רשם שיא: הגבר היחיד בארץ שהביא נדוניה בגיל 29. "רציתי להתחתן כבר בגן. אני מאמין היסטרי במוסד".

מה היית משנה בחייך?

"רק מוריד 15 ק"ג. אני קם מוקדם ושורק כי אני מאושר. ברקע תמיד מוסיקה. אני חולה על קלאסית. זה יכול להיות מדריגלים ושעה אחרי רוק כסאח עם 'היהודים' או עמיר בניון, שנחשב ז'אנר מזרחי אבל הוא בטהובן בעיניי. אני חי כמו שחלמתי. הדברים הגשימו את עצמם והתאהבתי יותר ויותר בתוצאה הכללית". ובמשפט מתוך שיר, שכל אישה היתה חולמת לקבל: "את, שכל הזמן את אשתי, שמשנה את עונות השנה עבורי. את, שעשית ושזרת את כל חיי".

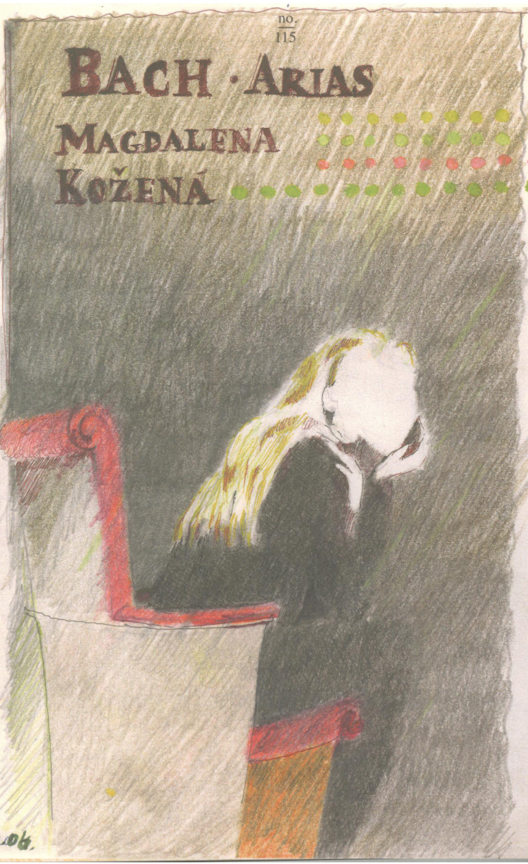

Libra morning
שבת
אצל
מיקה
17.4.06 BOULDER